

STJEPAN SIROVEC (13. IV. 1946. – 29. XII. 2022.)

Đuro ZALAR

Vlaška 36, 10 000 Zagreb
duro.zalar@zg.t-com.hr

Dr. Stjepan Sirovec, umirovljeni svećenik Zagrebačke nadbiskupije, preminuo je 29. prosinca 2022. godine u Općoj bolnici Bračak u Zaboku u 77. godini života. U listopadu te godine u svojoj je rodnoj župi Sveti Križ Začretje još svečano proslavio 50. obljetnicu svećeničkog ređenja.

Stjepan Sirovec rođen je 13. travnja 1946. godine u Švaljkovcu, u obitelji s osmero djece. Osnovnu školu polazio je u Svetom Križu Začretju (1953. – 1961.) a gimnaziju u Krapini (1961. – 1965.). Nakon položene mature stupio je u Nadbiskupsko bogoslovno sjemenište u Zagrebu. Na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu studirao je od 1965. do 1969. godine, s prekidom od 1966. do 1967. godine zbog služenja vojnoga roka. Od 1969. do 1980. godine bio je pitomac Papinskog zavoda Germanicum et Hungaricum u Rimu. Na Papinskom sveučilištu Gregorijani nastavio je daljnji studij. Stekao je bakalaureat iz filozofije (1970.) i teologije (1972.). Za svećenika je zaređen 10. listopada 1972. godine u crkvi sv. Ignacija Loyolskog u Rimu. Nakon tri godine postigao je licencijat iz moralne teologije. Godine 1980. doktorirao je disertacijom naslovljenom *Ethik und Metaethik im jugoslawischen Marxismus. Analyse und Vergleich mit katholischen Positionen (Etika i metaetika u jugoslavenskom marksizmu. Analiza i usporedba s katoličkim stavovima)*, a mentor mu je bio profesor Klaus Demmer. *Disertacija mu je 1982. godine objavljena u nizu Abhandlungen zur Sozialethik* (br. 19, Verlag Ferdinand Schöningh, Paderborn; 420 stranica). Marksizam je u ono vrijeme bio izazov europskoj javnosti, kako društvenoj i političkoj tako i crkvenoj. U tom okviru mladi je autor odabirom zahtjevne teme disertacije pokazao interes i nakanu da u tadašnjem jugoslavenskom društvu ostvari dijalog katoličke teologije s novijom marksističkom filozofijom.

U vrijeme nastajanja disertacije Sirovec je bio u kontaktu s profesorom Milanom Kangrgom s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, jednim od

vodećih marksističkih filozofa u Jugoslaviji. Profesor Kangrga svojom je prosbom (*Stellungnahme von Milan Kangrga*), objavljenoj u disertaciji (str. 13–15), potvrdio da je autor korektno prikazao etičku raspravu u jugoslavenskoj marksističkoj filozofiji. U izlaganju navodi da je drugi dio disertacije, naslovljen *Jugoslavenski marksizam i etika*, »presudni dio cijeloga rada« (str. 13). U tom dijelu, ističe Kangrga, »dolazi do izražaja velika autorova sposobnost, da kritički osvjetli, formulira, vrednuje i sažima ono što se (ne samo za jugoslavenske marksiste) u suvremenoj filozofiji nameće – općenito formulirano – kao bitno u Marxovom i marksističkom razumijevanju etičko-moralnog fenomena uopće, i to kako u njegovoj teoretskoj tako i (zapravo za marksiste prije svega) u praktičnoj dimenziji. Autor ovdje ulazi u analizu s velikom ozbiljnošću i punom erudicijom, znalački uočavajući bitne probleme i mogućnosti kritičkog pristupa k njima« (str. 13–14). I nadalje: »Može se – bez ikakvog pretjerivanja – reći, da je Stjepan Sirovec do sada jedini autor, koji je napisao toliko cjelovitu, zaokruženu i tako dobro utemeljenu raspravu na temu: etička problematika kod jugoslavenskih marksista (ali i više od toga), i to kako u pogledu na njezin opseg tako i po temeljitom poznavanju materije« (str. 14).

Sirovec je u Germanicumu bio vrlo otvoren i aktivan. U Zavodu je jednu godinu bio voditelj Akademije te prefekt studenata. Boraveći u ljetnim mjesecima na zamjenama u nekim župama u Njemačkoj i Švicarskoj, stekao je dobra pastoralna iskustva u inozemstvu. Može se s pravom reći da je Sirovca njegov višegodišnji život i studij u Rimu osobno snažno obilježio. Nakon povratka iz Rima u Hrvatsku godine 1980. s mnogo je elana i snage preuzimao različite svećeničke službe. U prvom redu više od dvaju desetljeća obavljao je pastoralni rad u Zagrebu: u Župi sv. Marka kao kapelan (1980. – 1984.); u Župi sv. Ivana Krstitelja prvo kao subsidijar (1984. – 1987), a potom i kao župnik (1987. – 2002.). Bio je promotor cjeloživotnog obrazovanja klera Zagrebačke nadbiskupije (1981. – 1987). Vodio je Seminar za uvođenje odraslih u kršćanstvo te Seminar za etičko-religioznu izobrazbu katoličkih liječnika. Usto je od 1981. do 1988. godine predavao na Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove u Zagrebu kolegije Fundamentalni moral I i II, Specijalni moral i Pastoral sakramenata. Preuzeo je i predavanja kolegija Temelji moralne teologije na Institutu za teološku kulturu laika Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Zagrebu (1983. – 2006.) Bio je član dvaju gremija Biskupske konferencije Jugoslavije: Vijeća za nevjerujuće (1983. – 1991.) i Vijeća za obitelj (1986. – 1991.).

Stjepan Sirovec održavao je intenzivne kontakte s inozemstvom. Kao član Međunarodnog društva Societas Ethica (1983. – 1995.) sudjelovao je na njihovim simpozijima (Dubrovnik, Bozen-Brixen, Canterbury i Lund), kao i

na simpozijima profesora moralne teologije njemačkoga govornog područja (Münster, Trier i Bonn). Držao je predavanja na simpozijima u Hrvatskoj.

Sirovčeva već spomenuta disertacija izazvala je široki odjek u recenzijama kako u zemlji tako i u inozemstvu. Posebno radosno priznanje autor je primio kasnije, tek u ljeto 1990. godine, kada je Teološki fakultet u Münsteru, u Njemačkoj, raspisao natječaj za mjesto profesora iz moralne teologije. S tim u vezi profesor Herbert Vorgrimler, kao predsjednik povjerenstva za raspisani natječaj, u ime tog povjerenstva, uputio je pisani upit Sirovcu je li zainteresiran za to profesorsko mjesto. Prihvati li poziv, trebao bi naredne jeseni održati nastupno predavanje i popratnu raspravu. Njegov ordinarij kardinal Franjo Kuharić traženu mu suglasnost nije dao – Sirovec je tako i nadalje ostao župnikom.

Od daljnjih Sirovčevih radova valja spomenuti najprije njegov priručnik *Katoličko moralno bogoslovlje* (Zagreb, 1995.). Zanimao se i za povijesne teme te je napisao opsežnu monografiju o svojoj župi naslovljenu *Sveti Ivan Krstitelj* (Zagreb, 1997.). Prigodom 450. jubileja Germanicuma (1552. – 2002.) napisao je rad o značajnim hrvatskim pitomcima toga zavoda pod naslovom *Hrvati i Germanicum* (Zagreb, 2004.; 230 str., od toga 60 na njemačkom).

Župničku službu Sirovec je završio 2002. godine, kada je postao sucem na Ženidbenom sudu u Zagrebu. Suradnik toga suda bio je još od 1987. godine. No, tada je postao sucem s »punim radnim vremenom«. Pored te službe i nadalje je držao već spomenuta predavanja na Institutu za teološku kulturu laika.

Godine 2006., navršivši 60 godina života, Sirovec je izrazio želju za premještajem u svoj zavičaj. Njegov ga je ordinarij kardinal Josip Bozanić potom imenovao supsidijarom u zavičajnoj župi Uzvišenja Svetog Križa u Svetom Križu Začretju. Taj je premještaj bio Sirovčev odlazak iz Zagreba, no na godišnje susrete hrvatskih germaničara u Zagrebu rado je dolazio i s posebnom radošću na njima sudjelovao. Do 2021. godine je bio pouzdani pastoralni pomoćnik u zavičajnoj župi, a potom je umirovljen.

Stjepan Sirovec pokopan je 31. prosinca 2022. godine na mjesnom groblju u Svetom Križu Začretju. Sprovod je vodio zagrebački pomoćni biskup Mijo Gorski. Velik broj prisutnih župljana zahvalno se oprostio od pokojnika: ta on je punih 16 godina bio njihov dobar pastir, te njima napose blizak i druželjubitiv domaći sin.